

NVAO • NEDERLAND

HBO-MASTER  
SPORT EN BEWEGINGSONDERWIJS  
Hanzehogeschool Groningen

ADVIESRAPPORT

*3 FEBRUARI 2020*



NVAO • NEDERLAND

HBO-MASTER  
SPORT EN BEWEGINGSONDERWIJS  
Hanzehogeschool Groningen

BEPERKTE TOETS NIEUWE OPLEIDING  
ADVIESRAPPORT

*3 FEBRUARI 2020*



## Inhoud

<b>1</b>	Samenvattend advies .....	4
<b>2</b>	Introductie .....	6
2.1	Werkwijze panel.....	6
2.2	Panelrapport .....	7
<b>3</b>	Beschrijving van de instelling.....	8
3.1	Algemene gegevens.....	8
3.2	Profiel instelling .....	8
3.3	Profiel Opleiding .....	8
<b>4</b>	Beoordeling per standaard .....	9
4.1	Beoogde leerresultaten.....	9
4.2	Onderwijsleeromgeving .....	11
4.3	Toetsing .....	14
4.4	Graad en CROHO-onderdeel.....	15
4.5	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding.....	15
4.6	Aanbevelingen .....	15
<b>5</b>	Overzicht oordelen .....	16
	Bijlage 1: Programma locatiebezoek .....	17
	Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten.....	19
	Bijlage 3: Lijst met afkortingen .....	20

# 1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 9 juli 2019 een aanvraag ten behoeve van een accreditatie nieuwe opleiding voor de opleiding hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs van de Hanzehogeschool Groningen. De NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

Met de nieuwe hbo-masteropleiding SBO beoogt Hanzehogeschool Groningen studenten op te leiden tot master SBO die in samenwerking met andere professionals een bijdrage leveren aan het gezond opgroeien van kinderen door de integratie van sport en bewegen in hun leefwereld. Hiervoor heeft zij, in navolging van Fontys Hogescholen en in afstemming met het regionale werkveld, een beroepsprofiel ontwikkeld waarin drie rollen zijn uitgewerkt: Expert in Sport en Bewegingsonderwijs, Praktijkgerichte Onderzoeker en Ondernemende Sportleraar<sup>1</sup>. Dit beroepsprofiel is volgens het panel passend voor een professionele masteropleiding. Bovendien sluit het duidelijk aan bij de ontwikkelingen in en wensen en behoeften van het werkveld. Het panel beveelt de opleiding aan om op landelijk niveau te participeren in een verdere ontwikkeling van het beroeps- en opleidingsprofiel voor de master Sport en Bewegingsonderwijs.

Aansluitend op het beroepsprofiel zijn de beoogde leerresultaten geformuleerd als vijf competenties en daarvan afgeleide programmaleeruitkomsten. Deze sluiten volgens het panel goed aan bij het masterniveau. Ook geeft de opleiding een heldere duiding van het verschil met het bachelorniveau. De praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding komt sterk naar voren in de nadruk op het werken met praktijkvraagstukken.

De opleiding kenmerkt zich door een Gronings profiel, wat zich uit in de aansluiting bij praktijkvraagstukken uit de Groningse regio die in co-creatie en samenwerking met alle stakeholders (waaronder de eindgebruikers) worden aangepakt middels ontwerpgericht onderzoek. Ook kenmerkt de opleiding zich door een nadruk op zelfregulatie, van zowel eindgebruikers van innovaties als studenten. Het Groningse profiel komt onder meer tot uiting in de vormgeving van het ontwerpgerichte onderzoek, de gehanteerde didactiek en de werkvormen. Het panel is van mening dat de opleiding intern een sterk en duidelijk verhaal heeft, maar adviseert de opleiding om de profilering van de opleiding sterker uit te dragen naar buiten toe. Op deze manier kan de betrokkenheid van het werkveld worden vergroot.

Het panel constateert dat het proces van verbinding en afstemming met het werkveld goed op gang is gekomen en dat het werkveld voldoende betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de opleiding. Het panel adviseert de opleiding echter om haar netwerk in het werkveld te verbreden en daarbij verbinding te zoeken en houden met alle actoren in het werkveld die betrokken zijn binnen de driehoek van school, sportvereniging en wijk. Op die manier kan de opleiding tevens meer eigenaarschap in het werkveld bewerkstelligen, wat de betrokkenheid van het werkveld zal vergroten.

Het panel is van mening dat de opleiding een goed opgebouwd en samenhangend programma heeft ontwikkeld, dat studenten in staat stelt om de beoogde competenties te bereiken. Het panel vindt tevens dat de afsluitende module (Masterpiece) een passend eindwerk is voor de opleiding. De opleiding heeft volgens het panel een ambitieus programma ontwikkeld, waarbij studenten zich uiteenlopende rollen, taken en vaardigheden eigen moeten maken. Het panel

---

<sup>1</sup> De hbo-masteropleiding Sport en Bewegingsonderwijs van Fontys stond model voor de opleiding van Hanze. De opleidingen werken intensief samen.

waardeert deze ambitie en adviseert de opleiding wel om de studeerbaarheid en haalbaarheid van het programma goed te (blijven) monitoren.

In de sterk vormgegeven leeromgeving komt volgens het panel duidelijk het Groningse profiel van de opleiding naar voren. Het leren in en met de praktijk komt goed tot uiting in de centrale rol van de praktijkvraagstukken. Ook vindt het panel dat de begeleiding van studenten goed is uitgewerkt met passende en gevarieerde werkvormen, waarbij duidelijk aandacht is voor het stimuleren van zelfsturing en de ontwikkeling van de professionele identiteit. De Community of Learners (CoL) is volgens het panel een mooie werkvorm, die studenten uitdaagt tot kritische zelfreflectie en tot leren met en van elkaar.

Het kernteam komt op het panel over als een enthousiast en sterk team dat duidelijk eigenaarschap laat zien. Het docententeam beschikt volgens het panel over alle benodigde expertise en is voldoende gekwalificeerd om het onderwijs in de opleiding te verzorgen. Ook de professionalisering van docenten is volgens het panel op orde.

Het panel is van oordeel dat het toetsplan van de opleiding goed in elkaar zit. Ook de procedure voor toetsconstructie is volgens het panel adequaat ingericht. Het panel waardeert daarin met name de controle van toetsen en beoordelingsformulieren door de toetscommissie. De kwaliteit en consistentie van beoordeling is volgens het panel voldoende geborgd, door de toepassing van het vierogenprincipe, het gebruik van beoordelingsformulieren en het houden van kalibreersessies. De examencommissie en de toetscommissie zijn volgens het panel voldoende gekwalificeerd om de kwaliteit van toetsing en beoordeling in de opleiding te borgen.

Het panel komt tot een eindoordeel 'positief' ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs van de Hanzehogeschool Groningen en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 3 februari 2020

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets Nieuwe Opleiding hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs van de Hanzehogeschool Groningen,

drs. Tjeerd de Jong  
(voorzitter)

drs. Anne-Lise Kamphuis  
(secretaris)

## 2 Introductie

### 2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 9 juli 2019 een aanvraag ten behoeve van de accreditatie nieuwe opleiding voor de opleiding hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs van de Hanzehogeschool Groningen. Het succesvol doorlopen van een procedure Toets Nieuwe Opleiding (TNO) is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een planbeoordeling. Na het toekennen van de accreditatie nieuwe opleiding, valt de opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- drs. Tjeerd de Jong (voorzitter), directeur Fontys Paramedische Hogeschool (onderdeel van Stichting Fontys Hogescholen);
- dr. Jo Lucassen (panellid), senior onderzoeker op het gebied van ontwikkeling van sportbeleid bij het Muller Instituut;
- prof. dr. Bert Steenbergen (panellid), hoogleraar Orthopedagogiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Vera Broek BSc (student-lid), student wo-bachelor Biomedische Wetenschappen aan de Universiteit Leiden en student hbo-bachelor Klassieke Muziek aan Codarts Hogeschool voor de Kunsten in Rotterdam.

Het panel werd bijgestaan door Henri Ponds, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator, en door Anne-Lise Kamphuis, Odion Onderzoek, als secretaris.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 9 december 2019 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 10 december 2019 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 29 januari 2020 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 2 februari 2020 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele tekstaanpassingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 3 februari 2020 aan de NVAO aangeboden.

## 2.2 Panelrapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie. Het derde hoofdstuk bevat een omschrijving van het programma, waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland. Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

## 3 Beschrijving van de instelling

### 3.1 Algemene gegevens

Instelling	: Hanzehogeschool Groningen
Opleiding	: hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs
Variant(en)	: deeltijd
Graad	: Master of Arts
Afstudeerrichtingen	: -
Locatie(s)	: Groningen
Studieomvang (EC)	: 60 ECTS
CROHO-onderdeel	: gedrag en maatschappij

Voorstel voor indeling in een visitatiegroep: wordt later bepaald.

### 3.2 Profiel instelling

De Hanzehogeschool Groningen is een multisectorale hogeschool die als missie heeft om kundige en betrokken professionals op te leiden, praktijkgericht onderzoek te doen en daarmee in de omgeving en (inter)nationaal een belangrijke partner te zijn bij het ontwikkelen van ondernemerschap en innovatieve, toepasbare kennis. De hogeschool is georganiseerd in 18 'schools' en biedt daarbinnen 49 bacheloropleidingen, 18 masteropleidingen en 10 Ad-opleidingen aan. Op dit moment kent de hogeschool bijna 30.000 studenten en een kleine 3.500 medewerkers. De hogeschool heeft 58 lectoraten waar toegepast onderzoek wordt verricht. Alle schools en de daaraan verbonden lectoraten participeren in een van de drie overkoepelende Centres of Expertise: Energie, Healthy Ageing en Ondernemen.

Hanzehogeschool Groningen profileert zich als een 'engaged university'. Ze wil een leergemeenschap zijn waar studenten, docent-onderzoekers en werkveld samen werken aan oplossingen voor vraagstukken uit de beroepspraktijk. Dit doet zij onder andere door in te zetten op (multidisciplinaire) innovatiewerkplaatsen, waar onderzoek, onderwijs en beroepspraktijk bij elkaar komen. Vanuit de innovatiewerkplaatsen worden innovatieve producten, diensten en startups ontwikkeld.

### 3.3 Profiel Opleiding

De nieuwe hbo-masteropleiding Sport en Bewegingsonderwijs (hierna: SBO) valt onder het Instituut voor Sportstudies en is ontwikkeld vanuit het lectoraat Praktijkgerichte Sportwetenschap, dat onderdeel is van het Centre of Expertise Healthy Ageing. De opleiding is ontwikkeld in nauwe samenwerking en afstemming met de hbo-masteropleiding Sport en Bewegingsonderwijs van Fontys Hogescholen in Eindhoven, die al enige jaren wordt aangeboden. De nieuwe opleiding van de Hanzehogeschool Groningen kent parallellen met de opleiding van Fontys Hogescholen.

De opleiding omvat 60 ECTS en wordt aangeboden als tweejarige deeltijdse opleiding. Ze is primair gericht op twee doelgroepen: (1) doorstromers vanuit de Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding (ALO) of de pabo met aantekening Lichamelijke Opvoeding (LO) en (2) leraren LO of groepsleerkrachten met aantekening LO die al langer in de beroepspraktijk werkzaam zijn. Studenten moeten beschikken over een relevante werkplek of werkervaringsplek waar ze praktijkgericht onderzoek kunnen uitvoeren en praktijkgerichte innovaties voor kunnen ontwikkelen.



## 4 Beoordeling per standaard

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr 3198). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

### 4.1 Beoogde leerresultaten

*Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.*

#### *Bevindingen*

Met de nieuwe hbo-masteropleiding SBO beoogt Hanzehogeschool Groningen studenten op te leiden tot master SBO die in samenwerking met andere professionals een bijdrage leveren aan het gezond opgroeien van kinderen door de integratie van sport en bewegen in hun leefwereld. De opleiding draagt hiermee bij aan het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl onder jongeren.

In het beroepsprofiel omschrijft de opleiding drie rollen van de afgestudeerde: Expert in Sport en Bewegingsonderwijs, Praktijkgerichte Onderzoeker en Ondernemende Sportleraar. In deze rollen voert de afgestudeerde drie kerntaken uit: (1) samenwerken en verbinden, (2) positioneren en profileren van het vak LO en (3) praktijkgericht onderzoeken. Uit het dossier en de gesprekken tijdens het locatiebezoek blijkt dat de opleiding in de ontwikkelfase veelvuldig heeft afgestemd en samengewerkt met de masteropleiding SBO van Fontys Hogescholen in Eindhoven. Het beroepsprofiel van de nieuwe opleiding komt daarom voor een groot deel overeen met het beroepsprofiel van deze opleiding bij Fontys Hogescholen. In de gesprekken geeft de opleiding aan de wens te hebben om samen met de andere hogescholen die een hbo-master SBO aanbieden (Fontys Hogescholen en Christelijke Hogeschool Windeheim) een landelijk beroeps- en opleidingsprofiel te ontwikkelen.

Op basis van het beroepsprofiel zijn de beoogde leerresultaten, net als bij de master SBO van Fontys Hogescholen, vormgegeven als vijf competenties: analyseren, ontwerpen, implementeren, evalueren en dissemineren. Deze competenties zijn gekoppeld aan de vijf stappen in de interventiecyclus. De Hanzehogeschool Groningen heeft de vijf competenties vervolgens uitgewerkt in eigen programmaleeruitkomsten. Deze verschillen van de beoogde leerresultaten van de master SBO van Fontys Hogescholen.

In het opleidingsprofiel zijn de competenties en programmaleeruitkomsten beschreven en tevens gekoppeld aan het masterniveau zoals omschreven in de Dublin Descriptoren. In het gesprek leggen docenten uit dat het verschil met het bachelorniveau naar voren komt in de complexiteit en het multidisciplinaire karakter van de praktijkvraagstukken waar studenten aan werken. De vraagstukken behelzen daarnaast meerdere stakeholders die door studenten betrokken moeten worden. Ook kent het onderzoek een grotere methodologische grondigheid en moet het worden ingezet als middel om tot innovaties te komen die transfereerbaar zijn naar andere contexten.

Het panel heeft in verschillende gespreksrondes met de opleiding gesproken over het (Groningse) profiel van de opleiding. De opleiding geeft aan dat dit profiel onder meer tot uiting komt in de manier waarop ontwerpgericht onderzoek in de opleiding is vormgegeven.

Het ontwerpgerichte onderzoek wordt, in nauwe samenwerking met het lectoraat en Centre of Expertise (Healthy Ageing), vanaf de eerste fase in co-creatie met de eindgebruikers en stakeholders vormgegeven. Door hen vanaf het begin bij onderzoeksprojecten te betrekken, wordt ingespeeld op de zelfregulatie van de eindgebruikers. Ook draagt het bij aan de kwaliteit, praktische uitvoerbaarheid en effectiviteit van de ontwikkelde interventies.

De Groningse profilering van de opleiding komt tevens naar voren in het feit dat in het ontwerpgerichte onderzoek wordt aangesloten bij praktijkvraagstukken uit de Groningse regio. Dit zorgt voor een sterke verbinding met de regio.

Daarnaast kenmerkt de opleiding zich door een nadruk op zelfregulatie, waarbij zowel aandacht is voor de zelfregulatie van de eindgebruikers van de interventies die studenten ontwikkelen, als voor de zelfregulatie van de studenten binnen hun studieproces. De focus op zelfregulatie sluit aan bij het expertisegebied van het betrokken lectoraat Praktijkgerichte Sportwetenschap.

De opleiding heeft een Board of Reference waarin vertegenwoordigers van het werkveld zitting hebben. De Board of Reference komt twee keer per jaar samen met de lectoren, kerndocenten en programmacoördinator en voorziet de opleiding van gevraagd en ongevraagd advies, onder andere over de actualisering van (de inhoud van) het curriculum. Tijdens de ontwikkeling van de opleiding is de Board of Reference ook betrokken geweest. Zo vermeldt het informatiedossier dat het beroepsprofiel is afgestemd met de Board of Reference. Leden van de Board of Reference bevestigen in het gesprek dat ze bij de ontwikkeling van de opleiding betrokken zijn geweest door (kritisch) mee te lezen, discussies te voeren en te adviseren.

Naast de Board of Reference zijn ook andere werkveldcontacten en deskundigen uit het netwerk van de opleiding tijdens de ontwikkelfase bevroegd over de opleiding. De input die hieruit naar voren is gekomen, is door de opleiding samengevat in een feedback-document, dat ter inzage beschikbaar was tijdens het locatiebezoek.

#### *Overwegingen*

Het panel is van mening dat de opleiding beschikt over een ambitieus beroepsprofiel dat passend is voor een professionele masteropleiding en duidelijk aansluit bij de ontwikkelingen in het werkveld. De opleiding heeft een helder beroepsbeeld voor ogen. Wel vindt het panel dat het beroepsprofiel een sterkere integratie behoeft van de verschillende rollen en taken binnen én buiten de school, zodat de verbinding tussen bewegingsonderwijs en buitenschoolse activiteiten verstevigd wordt. Het panel ziet dat de opleiding reeds een proces in gang heeft gezet om samen met de andere hogescholen te komen tot een landelijke beroeps- en opleidingsprofiel voor de hbo-masteropleiding SBO. Het onderschrijft het belang hiervan en adviseert de opleiding dit proces voort te zetten.

De competenties en leeruitkomsten sluiten volgens het panel goed aan bij het masterniveau. Ook geeft de opleiding een heldere duiding van het verschil met het bachelorniveau. De praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding komt sterk naar voren in de nadruk op het werken met praktijkvraagstukken.

Het (Groningse) profiel van de opleiding is door de gesprekken heen voor het panel voldoende duidelijk geworden. Het panel is van mening dat de opleiding intern een sterk en duidelijk verhaal heeft, maar vindt dat de opleiding deze profilering nog krachtiger kan uitdragen richting het werkveld en andere stakeholders, met name in de Groningse regio. Het panel ziet kansen om de betrokkenheid van het werkveld te vergroten door het verhaal van de opleiding sterker te communiceren naar buiten toe.

Het panel ziet dat de opleiding heeft geïnvesteerd in het versterken van haar relaties met het werkveld. Het constateert dat dit proces goed op gang is gekomen en dat het werkveld voldoende betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de opleiding. Het netwerk van de opleiding binnen het werkveld heeft op dit moment volgens het panel echter nog een wat smalle basis. In relatie hiermee merkt het panel op dat de Board of Reference een relatief kleine omvang heeft. Het panel acht het wenselijk dat het netwerk wordt verbreed, waarbij verbinding wordt gezocht met alle actoren in het werkveld die betrokken zijn bij de vraagstukken en

problematiek rond het leergebied van sport en bewegen. Het adviseert de opleiding een meer actieve rol te spelen in de driehoek van school, sportvereniging en wijk en zich in te zetten om al deze partijen aan tafel te krijgen. Op die manier kan de opleiding tevens meer eigenaarschap in het werkveld bewerkstelligen, wat de betrokkenheid van het werkveld zal vergroten.

*Conclusie: Voldoet*

## 4.2 Onderwijsleeromgeving

*Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.*

*Bevindingen*

### Programma

De opleiding van 60 ECTS wordt in deeltijd aangeboden en beslaat twee jaar. Het programma is ingedeeld in vijf modules, wat overeenkomt met het programma van de master SBO van Fontys Hogescholen. De volgorde waarin de modules in het curriculum worden aan bod komen, verschilt wel van de master SBO van Fontys Hogescholen. De opleiding heeft de programmaleeruitkomsten vertaald naar moduleleeruitkomsten voor elk van de modules. Het informatiedossier bevat uitwerkingen van de vijf modules, waarin onder meer de moduleleeruitkomsten, de gerelateerde competenties en programmaleeruitkomsten, de moduleinhoud, de opdrachten en praktijkvraagstukken, de toetsvormen en de literatuur zijn omschreven.

In de eerste module werken studenten aan het ontwikkelen van een 'master mindset'. In deze module is aandacht voor onderzoeksmethoden en -technieken en worden de inhoudelijke thema's van de andere modules geïntroduceerd. In module 2, 3 en 4 worden verschillende aspecten van het leergebied van sport en bewegen uitgediept: 'Beleid, Sport en Maatschappij', 'Innoveren van bewegingsonderwijs' en 'Stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl'. De vijfde module ('Masterpiece') betreft het afstuderen, waarbij studenten een praktijkgerichte innovatie ontwikkelen.

In elke module voeren studenten ontwerpgericht onderzoek uit rond praktijkvraagstukken. Daarnaast werken studenten door alle modules heen aan de ontwikkeling van hun professionele identiteit. Deze lijn mondt uit in een reflectieopdracht in module 5.

### Onderwijsleeromgeving

Het competentiegerichte onderwijsconcept van de opleiding is ontwikkeld op basis van de onderwijsvisie van de Hanzehogeschool Groningen en weerspiegelt zodoende de eigen (Groningse) kleur van de opleiding. In de onderwijsvisie van de hogeschool staat de professionele leergemeenschap van onderzoekende professionals centraal. Het programma is ingericht rond vraagstukken uit de praktijk van de student. De studenten krijgen kennis en vaardigheden aangereikt in relatie tot deze praktijkvraagstukken uit hun werk(ervarings)praktijk.

Studenten maken deel uit van een Community of Learners (CoL), een groep van 6-8 studenten die onder begeleiding van een kerndocent regelmatig bij elkaar komen. Tijdens de CoL-bijeenkomsten worden (praktijk)ervaringen gedeeld, praktijkvraagstukken besproken, wordt gezamenlijk gezocht naar oplossingen en verbeteringen, onderling feedback gegeven en kritisch gereflecteerd op vraagstukken. In de CoL reflecteren studenten op hun eigen leerproces vanuit het uitgangspunt van zelfsturing. Daarbij is doorlopend aandacht voor de ontwikkeling van de professionele identiteit. De CoL-begeleider monitort deze ontwikkeling en geeft tussentijdse formatieve feedback. De opleiding legt in de gesprekken uit dat de CoL-begeleider ook het eerste aanspreekpunt is voor studenten die problemen ondervinden in hun studie. Enkele studenten uit de bacheloropleiding en docenten die al bekend zijn met de CoL, geven in het gesprek aan goede ervaringen te hebben met deze werkvorm en de meerwaarde ervan duidelijk te zien.

In het eerste jaar van de opleiding is er elke week een opleidingsdag. In het tweede jaar vindt dit tweewekelijks plaats. Elke opleidingsdag begint en eindigt met een CoL-bijeenkomst. Daartussen vinden inspiratiesessies en werksessies plaats. In de inspiratiesessies worden theorieën, modellen, concepten en vaardigheden aangereikt die passen bij de module. Voor deze sessies nodigt de opleiding regelmatig gastsprekers uit de beroepspraktijk en andere experts uit. Op deze manier wil de opleiding studenten stimuleren om theorieën en onderwerpen kritisch en vanuit meerdere perspectieven te bekijken. Docenten geven als voorbeeld dat ze soms ook gastsprekers uitnodigen die een provocatief geluid laten horen om de dialoog op gang te brengen. In de werksessies gaan studenten zelf aan de slag om het geleerde toe te passen. Hierbij zijn docenten als inhoudelijke experts beschikbaar voor ondersteuning waar nodig.

#### Toelating

De opleiding is toegankelijk voor studenten die in het bezit zijn van een bachelordiploma ALO of pabo met de aantekening LO. Daarnaast moeten studenten beschikken over een werkplek of werkervaringsplek, zodat ze de praktijkopdrachten in hun eigen beroepspraktijk kunnen uitvoeren. De opleiding voert geen werkplekscan uit, maar bespreekt de geschiktheid van de werkplek in het intakegesprek. Studenten zijn zelf verantwoordelijk om zorg te dragen voor een geschikte werkplek, wat volgens de opleiding past bij masterstudenten.

Als onderdeel van de intakeprocedure schrijven aspirant-studenten een motivatiebrief, waarin ze hun professionele ontwikkeling tot nu toe en hun motivatie voor de opleiding omschrijven. De toelatingscommissie van de opleiding controleert op basis van de motivatiebrief en de diploma's of de aspirant-student formeel toelaatbaar is. Indien dit het geval is, volgt een intakegesprek, waarna de student een positief dan wel negatief advies ontvangt over het starten van de opleiding.

#### Docententeam

Het onderwijs in de opleiding wordt verzorgd door een kernteam, bestaande uit twee lectoren en zes kerndocenten (docent-onderzoekers). Het informatiedossier vermeldt dat alle kerndocenten minimaal mastergeschoold zijn, didactisch gekwalificeerd en in het bezit van de Basiskwalificatie Examinering (BKE). Kerndocenten die zich bezighouden met onderzoek in de opleiding zijn gepromoveerd. De uitvoering en organisatie van het onderwijs vallen onder de verantwoordelijkheid van de programmacoördinator.

In de gesprekken tijdens het locatiebezoek geeft de opleiding aan dat alle leden van het kernteam reeds ervaring hebben met het verzorgen van onderwijs en beoordelen van studenten in (hbo-)masteropleidingen. Ook zijn verschillende kerndocenten als tweede (externe) beoordelaar betrokken geweest bij de beoordeling van het eindniveau van de master SBO van Fontys Hogescholen. Daarnaast heeft het kernteam reeds ervaring met het begeleiden van de CoL, omdat dit concept ook in een aantal andere bachelor- en masteropleidingen van de Hanzehogeschool Groningen wordt toegepast. De opleiding legt uit dat ze desondanks wil investeren in de professionalisering van het docententeam op het vlak van CoL-begeleiding. In dit kader zal het voltallige kernteam een specifieke training gericht op CoL-begeleiding volgen voor aanvang van de opleiding.

In de gesprekken geeft de opleiding aan goede relaties te hebben met deskundigen buiten de opleiding, bijvoorbeeld vanuit Rijksuniversiteit Groningen en vanuit andere lectoraten binnen de hogeschool. Zodoende heeft de opleiding makkelijk toegang tot de benodigde specialistische expertise indien deze in het eigen docententeam niet aanwezig is.

#### Medezeggenschap

De formele inspraakorganen voor studenten zijn de bestaande instituutsbrede opleidingscommissie en de schoolmedezeggenschapsraad waarin docenten en studenten van de nieuwe masteropleiding zitting zullen nemen. Uit het gesprek met studenten van de bacheloropleiding ALO blijkt dat zij tevreden zijn over de medezeggenschap. De studenten

geven aan dat ze zich gehoord voelen en dat de punten die zij inbrengen goed worden opgepakt door de opleiding en school.

#### Voorzieningen

De opleiding is gehuisvest in het gebouw van het Instituut voor Sportstudies op de Zernikecampus in Groningen. De werkplekken van het kernteam bevinden zich in dit gebouw. Ook zullen de opleidingsdagen hier plaatsvinden. Het gebouw beschikt over uitgebreide faciliteiten die nodig zijn om het onderwijs en onderzoek met betrekking tot sport en bewegen te faciliteren.

#### Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding een goed opgebouwd en samenhangend programma heeft ontwikkeld, dat studenten in staat stelt om de beoogde competenties te bereiken. De programmaleeruitkomsten zijn volgens het panel adequaat vertaald naar moduleleeruitkomsten, waardoor de relatie tussen de programmaleeruitkomsten en het curriculum helder is. De modules zijn goed uitgewerkt en de inhoud van de modules zijn op orde. Het panel ziet dat de opleiding bij de vormgeving van het programma goed gebruik heeft gemaakt van de ervaringen van de masteropleiding SBO van Fontys Hogescholen.

De opleiding heeft volgens het panel een ambitieus programma ontwikkeld, waarbij studenten zich uiteenlopende rollen, taken en vaardigheden eigen moeten maken. Het panel waardeert deze ambitie en adviseert de opleiding wel om de studeerbaarheid en haalbaarheid van het programma goed te (blijven) monitoren.

Het panel is van mening dat het eigen (Groningse) profiel van de opleiding duidelijk naar voren komt in de leeromgeving, die sterk is vormgegeven, met een mooi geheel van afwisselende werkvormen. Het praktijkgerichte karakter van de opleiding komt goed tot uiting in de centrale rol van de praktijkvraagstukken en het leren in en met de praktijk. Ook vindt het panel dat de begeleiding van studenten goed is uitgewerkt, waarbij duidelijk aandacht is voor het stimuleren van zelfsturing en de ontwikkeling van de professionele identiteit. De CoL is volgens het panel een mooie werkvorm, die studenten uitdaagt tot kritische zelfreflectie en tot leren met en van elkaar. Het panel is ook positief over de andere werkvormen: de inspiratiesessies en de werksessies. Het waardeert de wijze waarop de opleiding verschillende werkvormen en (gast)docenten inzet om het kritisch denken onder studenten te stimuleren.

De instroomeisen zijn volgens het panel op orde. Ook heeft de opleiding een passende intakeprocedure ingericht. De toelatingscommissie borgt de correcte uitvoering van de toelatingsprocedure. Het panel onderschrijft de opvatting van de opleiding dat de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben/krijgen van een geschikte werk(ervarings)plek passend is voor masterstudenten.

Het kernteam komt op het panel over als een enthousiast en sterk team dat duidelijk eigenaarschap laat zien. Het docententeam beschikt volgens het panel over alle benodigde expertise en is voldoende gekwalificeerd om het onderwijs in de opleiding te verzorgen. Door de sterke relaties met Rijksuniversiteit Groningen en andere lectoraten binnen de hogeschool kan de opleiding waar nodig beschikken over aanvullende specialistische expertise. De professionalisering van docenten is volgens het panel adequaat ingericht.

Het panel is van mening dat de studenteninspraak binnen de opleiding en school op orde is. Ook zijn de huisvesting en faciliteiten van de opleiding toereikend.

*Conclusie: Voldoet*

### 4.3 Toetsing

*Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.*

#### *Bevindingen*

In de bijlage 'Toetsen en beoordelen' van het informatiedossier heeft de opleiding haar visie op toetsing uitgewerkt. Hierin staat een competentiegerichte wijze van toetsing en beoordeling centraal. Toetsen zijn gericht op het beroepsmatig handelen van studenten in reële praktijksituaties en -vraagstukken. In de opleiding worden verschillende toetsvormen ingezet, waaronder een casustoets, beroepsproducten en -diensten (schriftelijke verslagen), presentaties en criteriumgerichte interviews (CGI). De toetsvormen per module zijn uitgewerkt in het toetsplan.

Alle toetsen in de opleiding worden door twee kerndocenten ontwikkeld, waardoor het vierogenprincipe wordt toegepast. De kerndocenten evalueren de toets op validiteit en betrouwbaarheid aan de hand van de toetsmatrijs en de richtlijnen voor toetsontwikkeling. Daarnaast controleert de toetscommissie voor- en achteraf of toetsen voldoen aan de kwaliteitseisen en in lijn zijn met de moduleleeruitkomsten. De examencommissie geeft in het gesprek aan dat de toetsen van module 5 (Masterpiece) extra aandacht hebben gekregen. De examencommissie en toetscommissie hebben deze samen bekeken om te borgen dat ze zijn afgestemd op het masterniveau zoals omschreven in de Dublin Descriptoren.

De beoordeling van toetsen gebeurt aan de hand van beoordelingsformulieren. De beoordelingscriteria hierin zijn afgeleid van de moduleleeruitkomsten. De toetscommissie legt in het gesprek uit dat ze de beoordelingsformulieren van de nieuwe opleiding uitvoerig heeft gecheckt en op basis daarvan suggesties heeft gedaan voor verbeteringen. Bij alle beoordelingen wordt het vierogenprincipe toegepast. Ook worden kalibreersessies georganiseerd om de consistentie tussen beoordelaars te vergroten.

De borging van de kwaliteit van toetsing en beoordeling binnen de opleiding valt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie van het Instituut voor Sportstudies. De examencommissie is voor de masteropleiding SBO uitgebreid met een kerndocent van de opleiding in een aparte kamer voor de masteropleiding. De examencommissie borgt het eindniveau van de opleiding onder meer door het vaststellen van de modulehandleidingen en het controleren van eindwerken. De examencommissie is ook verantwoordelijk voor het benoemen van examinatoren in de opleiding. Een deel van de borgende taken zijn door de examencommissie gemandateerd aan de toetscommissie. Deze is verantwoordelijk voor het borgen van de toetscyclus en het controleren van de kwaliteit van toetsen, toetsmatrijsen en beoordelingsformulieren. Daarnaast adviseert en ondersteunt de toetscommissie docenten bij het construeren van toetsen.

Het eindniveau van de opleiding wordt getoetst in module 5: Masterpiece. Deze module bevat drie toetsen: (1) het innovatieplan (dat een 'go/no go'-beoordeling krijgt), (2) de praktijkgerichte innovatie (innovatieverslag) en (3) het eindgesprek (CGI) op basis van de reflectieopdracht. Alle onderdelen van module 5 worden beoordeeld door twee beoordelaars, waarvan minstens één gepromoveerd is.

#### *Overwegingen*

Het panel is van oordeel dat het toetsplan van de opleiding goed in elkaar zit. De procedure voor toetsconstructie is volgens het panel adequaat ingericht. Het panel waardeert daarin met name de controle van toetsen en beoordelingsformulieren door de toetscommissie. Ook vindt het panel het sterk dat de examencommissie daarnaast nog een extra check uitvoert op de eindtoetsen. De kwaliteit en consistentie van beoordeling is volgens het panel voldoende geborgd, door de toepassing van het vierogenprincipe, het gebruik van beoordelingsformulieren en het houden van kalibreersessies.

De examencommissie is volgens het panel voldoende gekwalificeerd om de kwaliteit van toetsing en beoordeling in de opleiding te borgen. Het panel is positief over de constructie waarbij de examencommissie een deel van haar taken heeft gemandateerd aan de toetscommissie. De toetscommissie functioneert volgens het panel naar behoren. Ook ziet het panel dat er sprake is van goede afstemming tussen de examencommissie en de toetscommissie.

Het panel is van mening dat het Masterpiece een passend eindwerk is voor de opleiding. De toetsen in deze module geven een goede weergave van het bereikte eindniveau van de student met betrekking tot de programmaleeruitkomsten.

*Conclusie: Voldoet*

#### 4.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Arts. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Gedrag en Maatschappij.

#### 4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief. De opleiding beschikt volgens het panel over een aansprekend beroepsprofiel en daaruit voortvloeiende leeruitkomsten die passen bij een professionele masteropleiding. De opleiding heeft hierin voldoende afstemming met het werkveld gerealiseerd. Het programma is samenhangend en dekkend voor de leeruitkomsten van de opleiding. Ook de leeromgeving is goed ingericht, waarbij praktijkvraagstukken uit de werkplek van de student centraal staan en uitgebreid aandacht is voor de ontwikkeling van de professionele identiteit. Het docententeam is gekwalificeerd en maakt een enthousiaste en betrokken indruk op het panel. Het toetsplan sluit aan bij de leeruitkomsten en laat een goede mix van passende toetsvormen zien. De kwaliteit van toetsing en beoordeling is voldoende geborgd door de procedures rond toetsconstructie en beoordeling en door de werkwijze van de examencommissie en toetscommissie.

#### 4.6 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding, doet het panel de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

- Werk samen met de twee andere hbo-masteropleidingen op het gebied van bewegingsonderwijs (van Fontys en CHW) om het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel te versterken.
- Vergroot de betrokkenheid van het werkveld door het verhaal en de profilering van de opleiding sterker uit te dragen naar buiten toe.
- Verbreed het netwerk van de opleiding binnen het werkveld en zoek daarbij meer verbinding met alle actoren in de driehoek van school, sportvereniging en wijk.
- Draag zorg voor het (blijvend) monitoren van de studeerbaarheid en haalbaarheid van het ambitieuze programma.

## 5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
<b>Algemene conclusie</b>	Positief



## Bijlage 1: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 10 december 2019.

Locatie: Instituut voor Sportstudies, Hanzehogeschool Groningen te Groningen

Programma:

Tijdstip	Thema		Deelnemers
08.45 – 09.00 uur	Ontvangst panelleden	Kennismaking	
09.00 – 09.30 uur	Inhoud master	Presentatie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kernteam lid, lector bewegingsonderwijs en jeugdsport</li> <li>- Kernteam lid, programmacoördinator master SBO</li> <li>- Opleidingsmanager ALO, opleidingsmanager Master SBO</li> <li>- Dean Instituut voor Sportstudies</li> </ul>
09.45 – 10.30 uur	Inhoud master	MT & CvB	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Opleidingsmanager ALO, opleidingsmanager Master SBO</li> <li>- Dean Instituut voor Sportstudies</li> <li>- Lid van het College van Bestuur, Hanzehogeschool Groningen</li> </ul>
10.30 – 10.45 uur	Intern overleg	Panel	
10.45 – 12.00 uur	Inhoud master	Kerndocenten	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kernteam lid, docent-onderzoeker</li> <li>- Kernteam lid, Lector Healthy Lifestyle, Sports and Physical Activity</li> <li>- Kernteam lid, Lector bewegingsonderwijs en jeugdsport</li> <li>- Kernteam lid, programmacoördinator master SBO</li> <li>- Kernteam lid, docent-onderzoeker</li> <li>- Kernteam lid, docent-onderzoeker</li> </ul>
12.00 – 12.15 uur	Intern overleg	Panel	
12.15 – 12.45 uur	Inhoud master & aan inhoud gerelateerde processen, aansturing	Toets- en examencommissie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Voorzitter examencommissie</li> <li>- Lid examencommissie, kernteam lid</li> <li>- Voorzitter toetscommissie, kernteam lid, docent-onderzoeker</li> </ul>
12.45 – 13.30 uur	Intern overleg	Panel	
13.30 – 14.15 uur	Inhoud master	Werkveld	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Directeur centrum Bewegingswetenschappen</li> <li>- Directeur Huis voor de Sport Groningen</li> <li>- Lector Move to Be - Fontys Sporthogeschool</li> <li>- Afgestudeerde Master SBO - Fontys Eindhoven</li> </ul>
14.15 – 14.30 uur	Intern overleg	Panel	
14.30 – 15.15 uur	Kwaliteit processen Academie voor Sportstudies van Hanze	Studenten uit een belendende opleiding van het instituut	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Student 2<sup>e</sup> jaar ALO, lid schoolmedezeggenschapsraad</li> <li>- Student 4<sup>e</sup> jaar ALO</li> <li>- Student 4<sup>e</sup> jaar ALO</li> </ul>
15.15 – 15.30 uur	Intern overleg	Panel	

15.30 – 15.45 uur	Eventueel extra gesprek over nog openstaande vragen		
15.15 – 16.45 uur	Beoordelings-overleg	Panel intern	
16.45 – 17.00 uur	Terugkoppeling bevindingen		Opleidingsmanagement en belangstellenden vanuit de opleiding

## Bijlage 2: Overzicht van bestudeerde documenten

### *Informatiedossier opleiding/instelling*

- Informatiedossier voor aanvraag Toets Nieuwe Opleiding masteropleiding Sport en Bewegingsonderwijs
- Bijlagen
  - o Besluit aanvraag macrodoelmatigheid inclusief aanvraag verlening
  - o Beroeps- en opleidingsprofiel masteropleiding SBO
  - o Organisatie, structuur en inrichting
  - o Module 1, introductie in onderzoek en innovatie
  - o Module 2, Beleid, sport en maatschappij
  - o Module 3, innoveren van bewegingsonderwijs
  - o Module 4, Stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl
  - o Module 5, Masterpiece
  - o Community of learners en professionele identiteit
  - o Visie op onderzoek en innovatie
  - o Toetsen en beoordelen
  - o Intakeprocedure
  - o Expertise kernteam
  - o Onderwijs en Examenregeling

### *Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek*

- Beroepsprofiel Fontys 2018
- Herijkte KVLO-beroepsprofiel
- Internationaliseringsbeleid HG
- Onderwijsvisie 2020 van de Hanzehogeschool
- Feedback experts
- Zorgvuldigheidsstatement voor toetsing afstudeerprogramma
- Werkboek Toetsen en beoordelen
- HG-toetsbeleid
- Huishoudelijk reglement van de examencommissie SISP
- Erratum bij bijlagen TNO-dossier
- Selectie van literatuur
- Professionaliseringsplan 2019-2020 Kernteam en lectoren
- Posters met overzichten van activiteiten op de eerste vier onderwijsdagen van de opleiding

### Bijlage 3: Lijst met afkortingen

ALO	Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding
ba	bachelor
BKE	Basiskwalificatie Examinering
CGI	criteriumgericht interview
CoL	Community of Learners
ECTS	European Credits (studiepunten)
hbo	hoger beroepsonderwijs
LO	Lichamelijke Opvoeding
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
SBO	Sport en Bewegingsonderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding hbo-master Sport en Bewegingsonderwijs van de Hanzehogeschool Groningen.

Aanvraagnummer: 008677



Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie  
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag  
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague  
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00  
E [info@nvao.net](mailto:info@nvao.net)  
[www.nvao.net](http://www.nvao.net)